

Lounais-Suomen
NEUROYHDISTYS

Sydvästra Finlands neuroförening

**TOIMINTASUUNNITELMAESITYS
SYYSKOKOUKSELLE 2018**

2 0 1 9

Lounais-Suomen neuroyhdistys ry
Itäinen Pitkäkatu 68
20810 Turku
puh. 0400 174 402
www.neurolo.fi

Sisällys

1. YLEISTÄ.....	3
1.1. Yhdistyksen arvot.....	3
1.2. Toiminta-ajatus.....	4
1.3. Tulevaisuus.....	4
1.4. Tavoitteet	4
2. VIESTINTÄ	5
2.1. Viestintähanke.....	5
2.2. Vaikuttaminen	5
2.3. Tiedotus	6
3. JÄSENISTÖN AKTIVOINTI	6
3.1. Virkistystoiminta	6
3.2. Uudet jäsenet	7
3.3. Liikunta.....	7
3.4. Vertaistukiryhmät	8
3.5. Paikalliskerhot.....	8
3.6. Kädentaitoryhmät	8
3.7. Vertaistukijat.....	9
3.8. Vertaistukiluennoitsijat	9
3.9. Kokemuskouluttajat ja ”Elävät kirjat”	9
3.10. Avaintheateri	9
4. OMAISET JA LÄHEISET	10
5. KOULUTUS	10
6. TALOUS	10
6.1. Varainhankinta	10
7. TURUN MS-NEUVOLA.....	10
7.1. Tavoitteet	11
7.2. Painopistealueet.....	11
7.3. Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi	11
7.4. MS-neuvolan työryhmä	11
7.5. Rahoitus	11

1. YLEISTÄ

Kansanterveys- ja vammaisjärjestönä toimivalle Lounais-Suomen neuroyhdistys ry:lle vuosi 2019 on 53. toimintavuosi.

Yhdistyksen toimialueena ovat Ahvenanmaan maakunta, Aura, Forssa, Humppila, Jokioinen, Kaarina, Kemiönsaari, Koski TL, Kustavi, Laitila, Lieto, Loimaa, Marttila, Masku, Mynämäki, Naantali, Nousiainen, Oripää, Paimio, Parainen, Pyhäranta, Pöytyä, Raisio, Rusko, Salo, Sauvo, Somero, Taivassalo, Tammela, Turku, Uusikaupunki, Vehmaa ja Ypäjä.

Jäseniä on noin 1100, joista potilasjäseniä on noin 900 henkilöä. Yhdistyksen kerhot toimivat Loimaan, Salon ja Vakka - Suomen alueilla. Yhdistys kuuluu jäsenenä valtakunnalliseen Neuroliittoon ja on sen perustajajäsen.

Etenkin MS-tautia sairastavien diagnoosimäärät ovat jatkuvasti kehittyneiden tutkimusmahdollisuuksien myötä kasvaneet viime vuosina ja sen vuoksi myös yhdistystoiminnan on muututtava vastaamaan tämän päivän sairastavien haasteisiin ja tiedon tarpeeseen.

Jäsenistön osallistumista toimintaan aktivoidaan tuomalla toimintaa mahdollisimman monella tavalla saavutettavaksi, koska eri tavoin etenevät sairaudet saattavat osin rajoittaa jäsenten osallistumista. Jäsenet ovat sosiaalisten palvelujen kuluttajia, joille ajantasainen tiedonsaanti ja tuki ovat voimavarojen vuoksi välttämättömiä.

Yhdistyksen tuki neurologisia sairauksia sairastaville myös Turun MS-neuvolan vastaanottopalvelujen kautta on ensiarvoisen tärkeää. Sen toimintaa kehitetään jatkuvasti vastaamaan muuttuvia tarpeita.

1.1. Yhdistyksen arvot

Avoimuus

Yhdistyksen päätöksenteko, toiminta ja viestintä on avointa, selkeää ja riittävää sekä yhdistyksen sisällä että suhteessa muihin tahoihin. Avoimuus - ja sen kautta luottamus - perustuu säännölliseen vuorovaikutukseen jäsenten, yhteistyökumppaneiden ja muiden tahojen kanssa.

Jäsenlähtöisyys

Yhdistyksessä on mahdollisuus tulla kuulluksi ja olla mukana vaikuttamassa toimintaan. Uudet ihmiset ja ideat otetaan hyvin vastaan. Toimintaa järjestetään ja kehitetään jäsenten ehdoilla siten, että se kiinnostaa monipuolisesti ja rohkaisee osallistumaan.

Tasa-arvo

Yhdistys edistää ihmisten yhdenvertaisuutta ja yhteiskunnallista oikeudenmukaisuutta. Kaikki ihmiset kohdataan kokonaisvaltaisesti ja tasa-arvoisesti.

1.2. Toiminta-ajatus

Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on toimia yhdyssiteenä MS-tautia ja harvinaisia neurologisia sairauksia sairastaville ja heidän läheisilleen sekä muille yhdistyksen toiminnasta kiinnostuneille.

Yhdistys tekee työtä:

- Vertaistuen mahdollistamiseksi,
- sairauksia koskevan tiedon välittämiseksi,
- liikunnan ja monien muiden harrastusmahdollisuuksien edistämiseksi,
- yhdistystoiminnan tuomiseksi lähemmäksi ihmistä,
- vapaaehtoistoimintaan kannustamiseksi,
- asenteisiin vaikuttamiseksi.

Neuroliitto, terveydenhuollon ammattilaiset, muut järjestöt, oppilaitokset, alueeseen kuuluvat kaupungit ja kunnat, säännölliset pitkäaikaiset tukijat, säätiöt, STEA ja Opintokeskus Sivis sekä mahdolliset kaupalliset toimijat muodostavat avainsidosryhmät. Yhteistyöllä turvataan yhdistyksen ammattitaitoa, toimintaedellytyksiä sekä jäsenpalveluja.

Yhdistys toimii myös erityisryhmänsä oikeuksien seuraajana ja pyrkii vaikuttamaan yhdenvertaisuuden toteuttamiseen paikallistasolla mm. esteettömyyden ja saavutettavuuden osalta sekä sote - uudistusta seuraamalla.

1.3. Tulevaisuus

Yhdistyksessä on laadittu tavoiteohjelma vuosille 2018 – 2020, joka auttaa pitkäjänteistä toiminnan suunnittelua ja takaa kehittymiselle jatkuvuuden. Painopisteiksi kolmen vuoden ohjelmaan on valittu omaisten ja läheisten tukeminen, viestinnän tehostaminen monikanavaisen tiedottamisen ja tavoitettavuuden myötä sekä aktiivinen jäsenhankinta ja uusien jäsenten hyvä haltuunotto.

Aktiivisen toiminnan takaamiseksi yhdistyksessä etsitään jatkuvasti uusia yhteistyömuotoja ja kumppanuussuhteita.

1.4. Tavoitteet

Yhdistyksen tavoitteena on olla vaikutusvaltainen ja mielenkiintoinen toimija järjestökentässä ja sitä kautta lisätä yhteistyömahdollisuuksia ja vaikuttamista alueellisessa yhteiskunnallisessa toimintakentässä.

Tavoitteena on myös lisätä sairastavien sekä heidän läheistensä osallisuutta, vähentää syrjäytymisriskiä ja rohkaista heitä mahdollisimman monimuotoiseen elämään.

Harnes - vertaistukiryhmän (harvinaisia neurologisia sairauksia sairastavat) erityinen tukeminen on myös erityistavoitteena tulevana vuonna. Ryhmä on ollut tauolla ja aloittanut erittäin aktiivisen kokoontumisen ja toiminnan, jossa ovat mukana myös omaiset.

Talouteen liittyvänä tavoitteena on taata riittävät taloudelliset toimintamahdollisuudet nykyiselle ja tulevalle toiminnalle.

2. VIESTINTÄ

Yhdistyksen viestintää ohjaavat yhdistyksen arvot ja toiminta-ajatus. Viestinnässä pyritään selkokieleiseen, aktiiviseen, monipuoliseen ja luotettavaan viestintään. Yhdistyksen viestintä, ohjaus ja neuvonta siirtyvät edelleen yhä enenevässä määrin sähköiseen muotoon unohtamatta perinteistä viestintää sitä haluaville ja tarvitseville.

Viestinnässä kiinnitetään huomiota myös siihen, että verkkosivut ja muu internetissä oleva tieto yhdistyksestämme olisi mahdollisimman saavutettavaa.

Viestinnällä haetaan näkyvyyttä, lisää jäseniä sekä osallistujia tapahtumiin ja tehdään toimintaa myös suurelle yleisölle tunnetuksi. Viestintään tuotettu materiaali on yhtenäinen kuva- ja muotokieleltään.

- Yhdistyksellä on käytössä omat graafiset ohjeet, joita päivitetään tarpeen mukaan.
- Osallistutaan aktiivisesti toiminta-alueen yhteistyötapahtumiin ja tarvittaessa myös valtakunnallisiin tapahtumiin.

2.1. Viestintähanke

Mikäli rahoitus STEA:lta järjestyy, palkkaa yhdistys yhdessä Lounais-Suomen Lihastautiyhdistys ry:n ja Kehitysvammaisten Tuki ry:n kanssa yhteisen viestintäalan ammattilaisen. Hänen tehtävänä on luoda viestintää vielä paremmaksi ja aktiivisemmaksi ammattilaisen taidoilla ja välineillä sekä osallistua markkinointitoimenpiteisiin.

Yhteinen ammattilainen palkataan siksi, että millään näistä yhdistyksistä ei ole tarvetta ja taloudellisia resursseja täysipäiväiselle viestintäalan ammattilaiselle ja viestinnän kohderyhmät ovat samankaltaisia, jolloin yksi työntekijä pystyy hyödyntämään osittain samoja tiedotettavia asioita kaikkien kolmen yhdistysten osalta.

2.2. Vaikuttaminen

Vaikuttamiseen liittyvää yhteistyötä tehdään Neuroliiton, Neurologisten vammaisjärjestöjen, muiden vammais- ja kansanterveystyön järjestöjen, Turun seudulla toimivien vammaisneuvostojen, Turun Seudun Vammaisjärjestöt (TVJ) ry:n sekä Järjestösotehanke113 kanssa. Yhdistyksen jäseniä kannustetaan osallistumaan paikalliseen vanhus- ja vammaisneuvostotyöhön.

- Yhdistyksen työntekijät ja jäsenet osallistuvat erilaisten vaikuttamis- ja kehittämistyöryhmien työskentelyyn.
- Seurataan palveluiden, tukitoimien ja muiden etuuksien kehitystä toimialueellamme.
- Viestitetään jäsenistöön kohdistuvista epäkohdista myös Neuroliittoon yhteisesti ajettaviksi asioiksi.
- Osallistutaan aktiivisesti sote-uudistuksen paikallisiin yhteistyö- ja tiedotustapahtumiin.

- Osallistutaan Harvinaisten päivän tapahtumaan.
- Järjestetään Maailman MS-päivän tapahtuma.

2.3. Tiedotus

Tiedotus tapahtuu verkkosivuilla, jäsentiedotteella (paperilla / sähköpostilla) sekä Facebookin ja internetsivujen välityksellä. Jäsenrekisteriohjelman kautta tiedottamista tehostetaan mm. tapahtumakohtaisella kohderyhmätiedottamisella.

Jäsentiedote toimitetaan kolme kertaa (helmi-, touko- ja syyskuu) vuodessa. Jäsentiedotteella ilmoitetaan tulevista tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.

Sekä internet - että facebookisivuja päivitetään aktiivisesti. Niissä jaetaan tietoa yhdistyksen oman toiminnan lisäksi myös ajankohtaisista asioista jäsenkuntaamme liittyen.

- Tarvittaessa järjestetään jäsenistölle koulutusta sosiaalisen median käyttämiseen ja tietoteknisten taitojen päivittämiseen.
- Muita tiedotuskanavia ovat Neuroliiton Avain -lehti ja Turun Sanomien yhdistyspalsta.

Sisäinen tiedottaminen: Hallituksen ja työntekijöiden välisessä tiedottamisessa käytetään hyväksi mm. Google Drivea ja muita ilmaisohjelmistoja ja -sovelluksia.

Yhdistys pyrkii saamaan rahoituksen tehdäkseen esittelyvideon toiminnastaan.

3. JÄSENISTÖN AKTIVOINTI

Yhdistys pitää yllä jatkuvaa jäsenhankintaa.

Kerhon- ja ryhmänohjaajia aktivoidaan ja kannustetaan osallistumaan yhdistyksen ja Neuroliiton järjestämiin koulutuksiin. Yhdistyksen järjestämässä kehittämisspäivässä keskitytään kerhon- ja ryhmänohjaajien, hallituksen ja työntekijöiden väliseen yhteistyöhön sekä jaksamiseen. Yhdistys järjestää monipuolisia vertaistuki- ja harrasteryhmiä ja uusia ryhmiä perustetaan tarpeen mukaan.

Yhdistyksen vertaistukijat, kokemuskouluttajat ja Elävät kirjat toimivat tärkeässä roolissa viedessään tietoa ja kokemusta pitkäaikaissairauden kanssa elämisestä.

Yhdistystoimintaan mukaan tulemisen helpottamiseksi kehitetään toimintamalli, jossa henkilö tai ryhmä voi tulla mukaan järjestämään vain yhtä tapahtumaa tarvitsematta sitoutua toimintaan sen pidempään tai laajemmin.

3.1. Virkistystoiminta

Virkistystoiminnassa kuten kaikessa muussakin toiminnassamme pyrimme ottamaan huomioon mahdollisimman hyvin tapahtumien ja tilaisuuksien esteettömyyden eli sen, että myös apuvälineitä käyttävät pystyvät osallistumaan niihin.

Toiminnan järjestämisessä pyritään pitämään osallistujien taloudelliset omavastuusuudet mahdollisimman alhaisina, jotta ne eivät olisi osallistumisen esteenä.

Yhdistys järjestää:

- Retkiä ja matkoja eri kohteisiin ja tapahtumiin toivomusten mukaan. Mm. teatteriretkiä, mahdollisesti laivaristeily, museovierailu.
- Erilaisia luentotilaisuuksia itse sekä yhteistyössä muiden järjestöjen ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

3.2. Uudet jäsenet

Järjestetään uusille yhdistyksen jäsenille oma jäsenilta. Uudet jäsenet saavat liittyessään aina tervetulokirjeen ja ajankohtaista tietoa yhdistyksen toiminnasta.

3.3. Liikunta

Yhdistys järjestää monimuotoista liikuntatoimintaa ja antaa mahdollisuuden kokeilla uusia lajeja.

Liikuntatoiminnassa tehdään yhteistyötä ja vaikuttamistoimintaa toimialueen kuntien ja muiden liikuntatoimintaa järjestävien tahojen kanssa. Neuroliiton liikuntapalvelujen erikoissuunnittelijan kanssa tehdään erittäin tiivistä yhteistyötä liikunnan alueella ja kehitetään yhteistyön muotoja.

Yhdistyksen liikuntavastaavilla on tärkeä rooli liikuntatoiminnan yhteistyön käynnistämisessä, tiedottamisessa ja jäsenistön aktivoimisessa liikkumaan.

Vuodelle 2019 yhdistys on saanut #Ismo polkee-kampanjan haasteena Rauman seudun MS-yhdistykseltä haasteen soveltavaan pesäpallo-otteluun.

Yhdistys järjestää seuraavia liikuntatoimintoja:

- Boccia
- Keilailu
- Kuntosali
- Ryhmäliikunta
- Uinti
- Geokätköily

Yhteistyössä muiden tahojen kanssa järjestetään mm.:

- Qigong – kiinalaisen terveysliikunnan kursseja Auralan kansalaisopiston kanssa
- Pilates-neurologinen erityisryhmä Auralan kansalaisopiston kanssa
- Kelkkajääkiekkoa TPS Juniorijääkiekon kanssa
- Melontaa Saaristomeren Melojien kanssa

3.4. Vertaistukiryhmät

Jatketaan seuraavien vertaistukiryhmien toimintaa:

- Avoin kohtaamispaikka - keskipäivän kahvihetki
- Naisten vertaistukiryhmä Me Naiset
- Ihanat Naiset, 35 - 55 - vuotiaiden naisten ryhmä
- Nuorten, alle 35 - vuotiaiden vertaistukiryhmä
- Svenska MS-gruppen - vertaistukiryhmä
- Harnes vertaistukiryhmä

Tehdään aktiivista yhteistyötä Liedon neurologiset vertaiset -ryhmän kanssa.

3.5. Paikalliskerhot

Yhdistyksen alueella toimivat paikalliskerhot Loimaan seudun neurokerho, Salon MS-kerho sekä Vakka-Suomen MS-kerho. Paikalliskerhoilla on myös omat toimintasuunnitelmansa.

3.6. Kädentaitoryhmät

Kädentaitoryhmien ja -kurssien tavoitteena on ylläpitää ja parantaa toimintakykyä arjessa ja lisäksi mahdollistaa vertaistukea. Tavoitteena on myös helpottaa sopeutumista ja lisätä voimavaroja selviytymiseen pitkäaikaissairaana elämässä, ehkä muuttuvassa oireiden kirjossa.

Tavoitteena on löytää ennen kaikkea onnistumisen kokemuksia ja tukea hyvää oloa yhdessä tekemällä ja kokemalla kädentaitojen keinoin.

Kädentaidot käsitetään sisällöltään monipuoliseksi ja käytetään monenlaisia materiaaleja. Ryhmiä ja kursseja toteutetaan sekä yhdistyksessä vapaaehtoisten että ammattilaisten järjestäminä. Kursseja järjestetään myös yhteistyössä muiden yhdistysten kanssa.

Kurssien ja ryhmien sisältö suunnitellaan yhdessä osallistujien kanssa ja sisällössä otetaan huomioon sairauden tuomia rajoituksia ja muutoksia yksilöllisesti, jotta mahdollisimman monella olisi mahdollisuus osallistua. Kädentaitojen keinoin kehittyvät mm. kognitiiviset taidot, hienomotoriikka ja koordinaatiokyky.

Lisäksi kädentaidon kursseilla tehdyt käsityöt jäävät itselle merkityksellisiksi muistoiksi ja käyttöesineiksi.

Kädentaitokursseja järjestetään yhteistyössä mm. Taito Varsinais-Suomen kanssa.

Järjestetään tarpeen mukaan eri aiheiden ympärille erillisiä kädentaitopäiviä sekä esim. yhdessä Lihastautiyhdistyksen kanssa järjestetään korukurssseja.

3.7. Vertaistukijat

Koulutetut vertaistukijat antavat omiin kokemuksiinsa perustuvaa vertaistukea sekä potilasjäsenille että heidän läheisilleen. Vertaistukijasta voi saada keskustelukumppanin, joka kuuntelee, myötäelää ja kannustaa haastavassa elämäntilanteessa. Tukisuhteen perustana on vaitiolovelvollisuus sekä keskinäinen luottamus. Vertaistukihenkilökoulutukset järjestää Neuroliitto.

Ohjaajiamme toimii myös Neuroliiton järjestölomilla Maaseudun terveys- ja lomahuollon tuettujen lomien vertaisohjaajina eri lomajaksoilla.

3.8. Vertaistukiluennoitsijat

Yhdistyksen vertaistukiluennoitsijat osallistuvat yhdistyksen toimintaan ja käyvät luennoimassa mm. Avustajakeskuksen kursseilla ja muissa vastaavissa tilaisuuksissa.

3.9. Kokemuskouluttajat ja ”Elävät kirjat”

Yhdistyksessä toimivat koulutetut kokemuskouluttajat käyvät luennoimassa esim. oppilaitoksissa, Ensietopäivillä ja yleisölle suunnatuissa tapahtumissa. Yhdistyksen jäsenten on mahdollista osallistua myös Elävä Kirja -koulutuksiin. Elävät kirjat ovat ihmisiä, jotka ovat osallistujien ”luettavissa” oman sairautensa, erityiskokemuksensa tai -piirteensä osalta. Elävän kirjaston kirjat edustavat erilaisia ihmisryhmiä, jotka ovat yhteiskunnassa usein ennakkoluulojen, stereotyyppien tai rasmin kohteena.

3.10. Avaintheateri

Kiertävänä teatterina Avainteatteri on valmis esiintymään kaikille avoimissa yleisötilaisuuksissa, järjestöjen tilaisuuksissa, kuntoutuslaitoksissa, palvelukodeissa ja oppilaitoksissa. Avainteatteriin kuuluu 10 näyttelijää ja ohjaajana toimii kulttuuriohjaaja Tiina Salminen da Costa. Myös uudet tulokkaat Avainteatteriin ovat tervetulleita.

Toimintavuoden aikana valmistetaan esityskuntoon uusi näytelmä, jonka nimi on Väärinkäsitys, ja jonka käsikirjoituksessa on hyödynnetty Avainteatterilaisten omia kokemuksia. Myös aiemmin Avainteatterin ohjelmistossa olevista näytelmistä valitaan yksi, joka otetaan uudelleen ohjattavaksi ohjaaja- ja näyttelijävaihdoksista johtuen.

Uutena näytelmänä valmistetaan lasten näytelmä, jota tarjotaan esitettäväksi mm. päiväkoteihin.

Avainteatteri aloittaa myös blogin kirjoittamisen yhdistyksen internetsivulle.

Teatterilaiset suunnittelevat yhdessä ohjaajan kanssa toimintaansa sekä kauden alussa että sen edetessä.

Rahoituksen järjestyessä Avainteatteri tekee myös esiintymismatkoja yhdistyksen MS- ja neurokerhojen alueille, Loimaan, Laitilan ja Salon seuduille.

4. OMAISET JA LÄHEISET

Omaisten ja läheisten toiminnan aktivoiminen on yksi yhdistyksen seuraavan kolmivuotiskauden pääteemoista.

Yhdistys on aktiivisesti yhteydessä omaisiin ja läheisiin ja tarjoaa mahdollisuutta osallistua toimintaan ja esittää toiveita omaan kohderyhmäänsä sopivasta ja kiinnostavasta toiminnasta.

He ovat tervetulleita myös osallistumaan mm. yhdistyksen järjestämään liikuntatoimintaan.

5. KOULUTUS

Yhdistys järjestää luentotoimintaa ja tiedottamista ajankohtaista aiheista ja toimii koulutuksessa yhteistyössä mm. Opintokeskus Siviksen, Neuroliiton sekä Turun seudun vammaisjärjestöt ry:n kanssa. Luentotilaisuuksia järjestettäessä huomioidaan myös kerhojen alueet (Salo, Vakka-Suomi, Loimaa).

Yhdistys tukee jäsenistön, ryhmänohjaajien ja henkilökunnan koulutuksiin pääsemistä matkustussäännön puitteissa.

6. TALOUS

Yhdistyksen talouden hoidossa noudatetaan kirjanpitolakia ja -asetusta, tilintarkastuslakia ja yhdistyslakia sekä yhdistyksen omia sääntöjä. Hallituksen sekä työntekijöiden ja vapaaehtoistoimijoiden työskentelyä ohjaa Lounais-Suomen neuroyhdistyksen talous-, johto- ja matkustussääntö. Taloutta seurataan hallituksen ja toiminnanjohtajan taholta jatkuvasti ja pyritään ennakoimaan tulevat muutokset.

6.1. Varainhankinta

Toiminnan päärahoitus tulee jäsenmaksuista ja omasta varainhankinnasta. Oma varainhankintaa tehostetaan entisestään. Yhdistyksen nimetty työntekijä vastaa varainhankinnasta toiminnanjohtajan ja hallituksen avustuksella.

- Toteutetaan rahankeräys vertaistukiryhmätoiminnan hyväksi Varsinais-Suomen poliisilaitokselta saadun keräysluvan turvin.
- Anotaan avustusta Sosiaali- ja terveysministeriön avustusyksiköltä, toimialueemme kunnilta, yrityksiltä, säätiöiltä jne.
- Vuokrataan yhdistyksen tiloja tapahtumiin.
- Osallistutaan Pieni Ele - keräykseen eduskunta-, maakunta- ja EU-vaalien 2019 yhteydessä yhdistyksen toimialueen kunnissa.
- Järjestetään Kevätsoitto - tempaus.
- Järjestetään myyjäisiä.
- Järjestetään hyväntekeväisyyslentopallo-ottelu.

7. TURUN MS-NEUVOLA

Turun MS-neuvolan toiminnalla edistetään MS-tautia ja harvinaisia neurologisia sairauksia sairastavien sekä heidän läheistensä terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia ja lisätään elämänhallintaa.

7.1. Tavoitteet

- Lisätä tietoa MS-taudista ja harvinaisista neurologisista sairauksista.
- Tarjota ohjausta, neuvontaa ja palveluja kuntoutuksen suunnitteluun ja sosiaalisiin etuuksiin liittyen
- Toteuttaa yksilöllistä ja kokonaisvaltaista kuntoutuksen suunnittelua.
- Vahvistaa MS-tautia ja harvinaisia neurologisia sairauksia sairastavien itsenäistä selviytymistä, työkyvyn säilymistä ja ennaltaehkäistä syrjäytymistä
Tunnistaa ja muokata MS-neuvolan palveluja asiakkaiden tarpeiden ja yhteiskunnan muutosten pohjalta

7.2. Painopistealueet

- MS-neuvola on MS-taudin ja harvinaisten neurologisten sairauksien kuntoutuksen suunnittelun osaamiskeskus
- MS-neuvolan yhteistyö Neuroliiton palvelutuotannon kanssa
- Laadukkaat Ensitetopäivät vastasairastuneille
- Laajat eri asiantuntijoiden pitämät luentokokonaisuudet
- MS-neuvolan monipuolisen asiantuntemuksen markkinointi uusien rahoitusmahdollisuuksien etsimiseksi

7.3. Toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi

- MS-neuvolan vastaanotto on vähintään kerran kuukaudessa (tai mahdollisuuksien mukaan useammin) Turun Kaupunginsairaalan sisätautien poliklinikan tiloissa.
- Järjestetään Ensitetopäivät vastasairastuneille ja heidän läheisilleen kaksi kertaa vuodessa.
- MS-neuvolan toimintaa tuodaan tunnetuksi uusille yhteistyötahoille ja etsitään uusia kumppanuuksia toiminnan jatkamiseksi ja kehittämiseksi.
- Selvitetään yhteistyömahdollisuuksia muiden järjestöjen kanssa.

7.4. MS-neuvolan työryhmä

- kaksi neurologian erikoislääkärinä
- kaksi fysioterapeuttia / kuntoutusohjaajaa
- sosiaalityöntekijä
- tekstinkäsittelijä
- toiminnan koordinoija

7.5. Rahoitus

MS-neuvolan palvelut toteutetaan Turun kaupungin kohdennetulla avustuksella sekä ostopalveluina toimialueen kunnilta, terveyskeskuksilta ja VSSHP:ltä sekä säätiöavustuksilla.